

ВІЛЬЯМ ШЕКСПІР

СОНЕТИ

З англійської переклав Михайло МОСКАЛЕНКО

1

Ждемо нащадь від краших сотворинь,
Щоб вік цвіла Троянда ліпоти
І ніжний пагін крізь віків глибінь
Спромігсь про неї пам'ять донести.

А ти, що блиск очей своїх злюбив
І хмизом власним жар годуєш свій —
Безхлібець вільний між бенкетарів,
Собі самому лютий лиходій.

Ти, світова оздобо, гучнослава —
Вістун весінніх найпишніших днин,
У власній брості зміст свій поховав
І, скнаро, заслужив розор і згин.

Пожаль же світ, щоб він уже тепер
Тебе, самопогребника, не зжер.

2

Як стлумлять сорок зим твоє чоло,
Краси твоєї прооравши лан,
А молодечих вбрань рясне срібл'о
Зітреться на копійчаний лахман,—

Тоді спитають: де скарби й нестрим
Відбіглих днів і де твій красен вид?
Твої запалі очі з'являть всім
І марноту хвали, й жерущий встид.

Чи ти б на гірший пай себе прирік,
Якби сказав: «Оцей дітвак малий,
Підбивши лік, мій виправдає вік»,
Адже його краса — то спадок твій.

Це в роки старості, запевне, знов
Твою зігріло б захололу кров.

3

У люстро глянувши на власний вид,
Скажи: «Свою подобу-первину
Творити слід»,— а то обдуриш світ,
Обділиш радістю якусь жону.

Котра з красунь тобі, щоб ти зорав,
Не зволить лона цілину віддати?
Який то муж, що власну не стоптав
Любов до себе, згубу для нащадь?

Ти — люстро матері своєї, цвіт
Тих Квітнів, що назад їх зве вона.

Тож і тобі колись крізь вікна літ,
Старому, зблисла б золота весна.

Загинь, якщо для забуття живеш,
І хай твоя подоба гине теж.

4

Чому багатство цвиндриш ти своє,
Марнуючи на себе власний чар?
Природа володарно віддає
Свої щедроти в позику, не в дар.

Чому не роздаєш, скупарю, ти
На час тобі довірених скарбів,
Мов ненаїд-лихвар, що, зберегти
Волівши спадки, їх занастив?

З самим собою в торзі та дільбі,
Себе самого й дуриш кожную мить.
Який же Звіт залишиш по собі,
Коли природа відійти звелить?

Пуста краса з тобою кине світ,
А пустиш в обіг — сповнить твій завіт.

5

Похід годин, який на світ з'явив
Твій образ, що вражає кожен зір,—
Немов тиран, на нього ж зверне гнів,
Руйнуючи нещадно власний твір.

Відходить літо, бо його жене
Зимі в обладу днів невтримний біг;
Летить додолу листя крижане,
Минушу вроду замітає сніг.

Якби від літа не лишався плин,
Текучий бранець поміж стін скляних,
Красу з її творінням ждав би згин,
Не стало б навіть спомину про них.

Віддавши сік, позірно квіти мруть,
Аби жила духмяна їхня суть.

6

Так само й ти зимі на глум не дай
Свого поліття: влий живло своє
В коштовний посуд; скарб краси
сховай,

Докіль вона сама себе не вб'є.

Негоже це лихварством наректи,
Як позику боржник вернути рад;

Нашадок буде — й шасний будеш ти,
Десятикрат вшасливлять десять чад.

І кожен з десяти по десять раз
Тебе відтворить, шастям повен теж.
Що вліє смерть у твій останній час,
Як ти в своїх нащадках оживеш?

Відкинь же впертість: надто гарний ти,
Аби черві у спадок перейти.

7

Поглянь: коли зі сходу вогняне
Чоло світила зводиться над шир;
Перед його величністю земне
Створіння кожне опускає зір.

А як, сліпуче, сяє в вишині,
Мов юність, ладна зрілості сягнуть,
Красі його всі погляди земні
Дивують, дивлячись на злотну путь.

Коли ж ридван племінний з горніх
Додолу йде, годин підбивши лік,
сфер

Усі побожні зори відтепер
Звертатися воліють в інший бік.

І ти, як полудень минуший, теж,
Не мавши сина, в безвість відійдеш.

8

Чого, музико, журно так бриниш?
Дива́ для дівки радісні стокрот.
Чом прагнеш ти немилого тобі ж,
Вітаєш радо тлум своїх гризот?

Коли ж акордів гармонійний стрій
Звучанням слух твій вразити зумів,—
Відлунює у них докір німий
Тобі, що свій занастив мотив.

Тож слухай струн чудовний передзвін,
Що в ньому лад, піднесення й можуть.
Вони — як батько, шасна мати й син,
Котрі одну мелодію ведуть.

Цей спів без слів, ця многота в однім
Вістять: «Самотній, сплинеш ти,
як дим».